

Vlaams
Parlement

stuk **2096** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 13 november 2013 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van mevrouw Katrien Schryvers, de heren Ludo Sannen en
Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en
de heren Bart Van Malderen, Piet De Bruyn en Koen Van den Heuvel

houdende wijziging
van het Wetboek der Successierechten
en het Wetboek der Registratie-,
Hypotheek- en Griffierechten,
wat het tarief inzake successie- en schenkingsrechten
voor goede doelen betreft

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door mevrouw Patricia De Waele en de heer Dirk de Kort

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen;
mevrouw Joke Quintens, de heer Bart Van Malderen;
de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

2096 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van decreet

2097 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van decreet

2098 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak dit voorstel van decreet op haar vergadering van 8 oktober 2013. Samen met dit voorstel werden nog twee andere voorstellen van decreet besproken:

- voorstel van decreet van mevrouw Griet Smaers, de heren Ludo Sannen en Matthias Diependaele, mevrouw Katrien Schryvers en de heren Bart Van Malderen, Piet De Bruyn en Koen Van den Heuvel houdende wijziging van het Wetboek der Successierechten, wat de wettelijke terugkeer betreft (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2097/1);
- voorstel van decreet van mevrouw Katrien Schryvers, de heren Ludo Sannen en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Bart Van Malderen, Piet De Bruyn en Koen Van den Heuvel houdende wijziging van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, wat de gelijkstelling van verkrijgingen tussen stiefkinderen en stiefouders en tussen zorgkinderen en zorgouders betreft (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2098/1).

Dit verslag bevat naast de discussie over dit voorstel van decreet, ook de discussie over het algemene kader van de drie voorstellen van decreet.

1. Bespreking van het algemene kader van de drie voorstellen van decreet

In haar algemene inleiding herinnert mevrouw *Griet Smaers* aan de oprichting van de studietoelagencommissie Gewestbelastingen op grond van de resolutie waartoe zijzelf en anderen het initiatief namen in april 2010 (resolutie betreffende de oprichting van een studietoelagencommissie Gewestbelastingen in verband met successie, schenkingen en onroerende goederen – *Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 480/4). De resultaten van het onderzoek door experts en ambtenaren naar onrechtvaardigheden en discriminaties in de schenkings- en successieregelgeving ten aanzien van nieuwe gezinsvormen, werden in het voorjaar van 2013 aan de commissie voorgesteld. De drie voorstellen van decreet komen daaruit voort en beantwoorden bovendien aan de voorwaarde dat ze geen of weinig budgettaire impact hebben.

De fractie van de heer *Bart Tommelein* wil de discussie opentrekken naar een ruimere hervorming van de bestaande wirwar van tarieven en vrijstellingen, met het oog op een faire en niet-discriminerende regeling. Het is stuitend dat er voor broers en zusters tarieven bestaan tot 65 percent en in schenking zelfs tot 80 percent. Omdat hij anderzijds ook geen onbetaalbare voorstellen wil lanceren, pleit hij voor meer informatie over de budgettaire impact, hoe moeilijk die ook te berekenen is. De voorstellen nemen discriminaties weg, maar laten andere bestaan, zoals die tussen wettelijk samenwonenden en echtgenoten bij de schenking van onroerende goederen. Het lid pleit voor een omvattende aanpak.

De heer *Matthias Diependaele* geeft de heer Tommelein gelijk, maar wijst wel op de omvattende studie die minister Turtelboom bestelde over het hele erfenisrecht. Vlaanderen zou daar best op aansluiten, maar neemt alvast enkele onrechtvaardigheden weg die relatief eenvoudig zijn en vrijwel budgetneutraal.

De heer *Dirk Van Mechelen* herinnert eraan dat aan de bespreking van voorstellen vroeger een juridisch en/of budgettair regeringsadvies werd toegevoegd. Hij betreurt dat dit bij de voorliggende voorstellen ontbreekt.

Mevrouw *Patricia De Waele* erkent de verdienste van de indieners dat zij aan maatschappelijke ontwikkelingen tegemoetkomen, maar ook zij pleit voor een open discussie die verder kijkt. Het valt haar op dat de categorie van alleenstaanden ontbreekt, die inmiddels nochtans een vijfde van de samenleving uitmaken. Waarom worden zij niet in staat gesteld iemand of meerdere personen aan te wijzen in het kader van hun successieplanning en dat aan soortgelijke tarieven als stief- en zorgkinderen? Op dit moment worden neven bij-

voorbeeld als derden belast. Bijkomende reden voor die mogelijkheid is het tegengaan van misbruik door vreemde verzorgers. Zij besluit dat haar fractie elk van de voorstellen goed vindt, maar graag het hiaat opgevuld ziet.

Het is de heer *Felix Strackx* meteen opgevallen hoe snel de voorstellen geagendeerd werden, in schril contrast tot soortgelijke die hij in 2009 en 2010 indiende om onrechtvaardigheden budgetneutraal recht te zetten. Ook hij zou graag een diepgravend debat hebben over het geheel van successie, schenking en registratie, maar iets is beter dan niets, zo stelt hij.

Mevrouw *Griet Smaers* stelt instemming voor de voorstellen door alle fracties vast, evenals pleidooien voor een grotere hervorming. Haar fractie is het daarmee eens, maar in deze legislatuur geldt het beperkende kader van de budgetneutraliteit. De voorstellen vormen een eerste vereenvoudiging van de regels, passen hen aan nieuw samengestelde gezinnen aan en bevorderen familiale solidariteit en economische aanwendbaarheid. Coherentie met een grotere federale hervorming van het erfrecht is inderdaad het ideale scenario. Zij vroeg in het voorjaar aan minister Muyters om te overleggen met zijn collega Turtelboom, maar sindsdien hoorde zij niets meer over de federale stand van zaken.

Ook mevrouw *Katrien Schryvers* erkent dat er in de volgende legislatuur nog werk aan de winkel is en dat ook het hele erfrecht moet herbekeken worden, maar dat is geen reden om vandaag enkele eenvoudige oplossingen te laten liggen. Het aanpakken van de plaatsvervulling en de tarieven voor derden heeft veel grotere consequenties en moet in een ruimer kader gebeuren.

De heer *Bart Van Malderen* motiveert het ontbreken van het regeringsadvies over de budgettaire impact met een verwijzing naar de binnen de meerderheid afgesproken budgetneutraliteit. Zijn fractie is bereid mee te werken aan het debat op langere termijn, maar deze ambitie mag niet doen vergeten om ook op korte termijn al nuttige dingen te realiseren.

De heer *Matthias Diependaele* voegt eraan toe dat bij goede doelen werd berekend dat met het tarief van 8,5 percent budgetneutraliteit wordt bereikt en dat daarom voor dat percentage werd gekozen. De twee andere voorstellen zijn niet geheel maar wel nagenoeg budgetneutraal. Hij herhaalt dat kinderen zelden vóór hun ouders sterven, zelden zonder erfgenamen en zelden tegelijk van een schenking genieten. Er zijn evenmin veel zorgkinderen die de voorwaarde van drie jaar kunnen aantonen.

Mevrouw *Griet Smaers* zegt dat de indieners zich onder meer baseerden op de toelichting door secretaris-generaal Hedwig Van der Borgh van het Departement Financiën en Begroting over de budgettaire impact van maatregelen tijdens de commissievergadering van 21 mei 2013 (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2132/1).

Mevrouw *Patricia De Waele* erkent de stap in de goede richting. Zij onderstreept anderzijds dat er ook alleenstaanden zonder neven zijn en dat ook die iemand moeten kunnen aanwijzen. Zij sterven niet altijd vóór hun ouders. Vraag blijft waarom de indieners voor de voorgestelde categorieën kozen, want de informatie over de budgettaire implicaties is bijzonder karig in de toelichtingen. Dat wekt de indruk dat de keuze door iets anders ingegeven is.

2. Bespreking van het voorstel van decreet

Mevrouw *Katrien Schryvers* legt uit dat het voorstel ertoe strekt de successierechten voor goede doelen gelijk te schakelen, door het ook voor overheden van 6,6 percent te brengen op het tarief van 8,5 percent evenals dat van de privaatrechtelijke, dat nu nog 8,8 percent bedraagt. In 2012 beliepen de publiekrechtelijke successierechten 525.000 euro. Voor schenkingen wordt voorgesteld het privaatrechtelijke tarief van 7 percent op dat van 5,5 percent voor overheden te brengen.

De heer *Bart Tommelein* zegt dat wat de goede doelen betreft, zijn fractie niet tegen de gelijkschakeling, noch tegen de keuze voor lagere tarieven voor schenking is. Anderzijds maakt het privaatrechtelijke tarief wel mogelijk dat bepaalde types van mensen constructies opzetten om hun erfenis financieel te optimaliseren. Het lid geeft de stichting van koningin Fabiola als voorbeeld, terwijl de midden- en lagere klassen de volle pot betalen. De genoemde faire regeling zou dit soort verminderingen overbodig maken en bovendien zelfs een positief belastingeffect kunnen hebben, zoals gebleken is bij de tariefverlaging voor de schenking van bouwgronden die minister Van Mechelen invoerde. Zijn fractie zal zich onthouden bij de stemming.

De heer *Felix Strackx* merkt op dat door dit voorstel het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap voortaan 8,5 percent successierechten zullen moeten betalen aan zichzelf. Een dergelijke operatie heeft geen relevantie. De concurrentie die men daarmee wil bestrijden, bestaat volgens hem niet. Hij vraagt zich ook af of het zoveel voorkomt. De lichte daling voor privaatrechtelijke instellingen is wel positief. Het lid wil tot slot weten waarom het tarief voor schenkingen door gemeenten aan pensioenfondsen (1,1 percent) ontbreekt.

Mevrouw *Katrien Schryvers* antwoordt dat de schenking van gemeenbesturen niet werd behouden omdat zij ooit maar één keer werd toegepast, meer bepaald in 2008. Dat kan immers alleen in het kader van een opgelegd saneringsplan. Zij wijst er tot slot op dat schenkingen aan Vlaanderen in het kader van een goed doel niet zeldzaam zijn: in 2012 werd meer dan 103.000 euro ontvangen.

Het voorstel van decreet wordt ongewijzigd aangenomen met 9 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Patricia DE WAELE
Dirk DE KORT,
verslaggevers